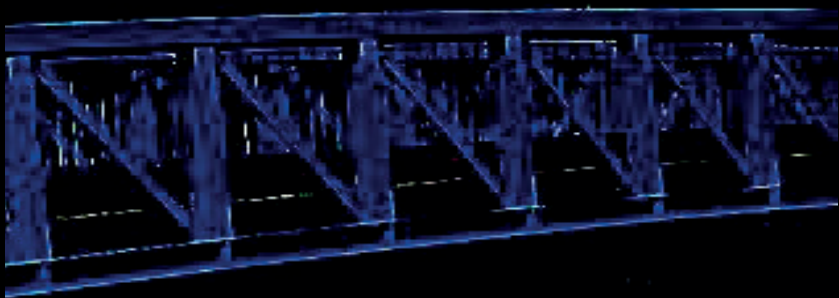

SARKOLA RITVA

Pahan palapeli

RITVA SARKOLA

PAHAN PALAPELI

Poliisiromaani

© 2017 Ritva Sarkola

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-951-568-652-7

1.

Mies pyöritteli ajatuksissaan asemanlahdensiltaan kiinnitettyjä rakkaudenlukkoja. Hän oli pitkänsalskea kaveri, josta näki, että salilla oli käyty säännöllisesti. Hänen kasvonsa olivat miellyttävän rauhalliset, suu täyteläinen ja nenä kapea ja suora. Katsekin näytti levolliselta sen hetkisistä katkerista ajatuksista huolimatta.

Tullessaan sillalle hän ei ollut edes katsonut Minnan ja hänen rakkaudenlukkoa ja miksi olisikaan, kun sen rakkaudenkin kanssa oli nyt vähän niin ja näin. Mies aprikoi, että nyt oli ilmeisesti tullut jäähyväisten aika. Siltaan kiinnitetyt, mitä ihmeellisimmät lukot olivat lapsellisten ripustajien mielestä yhteenkuuluvaisuuden purkamaton side ja ikuisen rakkauden tunnus, joskin jotkut olivat ehtineet kiinnittää siltaan jo useammankin ikuisen rakkauden symbolin. Usko ikuiseen rakkauteen oli silti jäänyt kytemään tunteen pohjalle.

Miehen ajatus palasi ärsyttävään värikysymykseen. Kun ajatteli sillan epäonnistunutta väritystä, ei ollut pakko ajatella tuskaisia, satuttavia ajatuksia, vaikka ne aina uudelleen ja uudelleen palasivatkin hyökyaallon tavoin rasittuneeseen mieleen. Lukot ja sillan väritys rassasivat miestä, olkoonkin, että ne olivat ajatusten sijaistointia ja vakuus siitä, ettei olisi tarvinnut ajatella jotain vielä pahempaa, vielä pelottavampaa.

– Minna! Voi Minna, mies parahti äänettömästi ajatuksissaan. Hän pakotti itsensä palaamaan sillalle, sen lukkoihin ja järveen heitettyihin avaimiin, omaan käytökseensä, joka nyt tuntui suorastaan tyhmän lapselliselle jotta olisi vapautunut ajattelemasta Minnaa ja kadonnutta kaiken nielevää hurmaa, mikä aiemmin oli ollut niin vahvana heidän välissään.

Hän sai ohitettua raskaat, pelottavat ajatukset miettimällä, että sininen oli Neitsyt Marian väri, vahva rakkauden väri, mutta sekään ei riittänyt vakuuttamaan rakkautta ikuiseksi. Uskollisuus ja ikuinen yhdessäolo tai ainakin kuvitelma siitä oli vielä vahvistettu siltaan kiinnitetyillä lukoilla, joiden avaimet oli heitetty järveen. Niinpä tämä rakkauden kaikkinielevä tunne oli lopullisesti paketissa, kunnes uusi rakkaus ja uusi suhde pakottivat ostamaan uuden lukon, tietysti erimuotoisen ja -näköisen, kuin edeltäjänsä. Ja näin rakkaus kukki, kunnes se antoi tilaa uudelle tunteelle yhä uudelleen. Sekin kuoli lukoista ja väreistä huolimatta.

Mies muisteli, miten he Minnan kanssa kävivät kiinnittämässä yhteisen lukkonsa siltaan. Se tuntui silloin ihan tärkeältä ja asialliselta, eikä yhtään lapselliselta, kuten nyt, kun hän seisoj tässä ihmettelemässä mikä hänen elämänsä oikein oli iskenyt. Pakko hänen oli kuitenkin myöntää, että raskas ja surumielinen haikeus oli tässä, tällä epämääräisen värisellä sillalla vahvasti läsnä. Ja niin oli myös ikävä. Ikävä Minnaa, sitä Minnaa, johon hän oli niin rakastunut ja jota hän olisi halunnut rakastaa vieläkin päivin ja öin, jos tämä paha vain saataisiin väistymään. Tämä käsittämätön kylmyys ja viha. Jos se nyt oli vihaa? Jos ei ollut, kuten välillä tuntui, niin mitä se oli? Mikä heitä oikein repi erilleen? Mikä oli se pahuuden tuntematon voima, joka heitä uhkasi?

– Siellä se kuikka nyt mennä potkiskelee ihan kuin ei vedessä olisikaan, vaan ilmassa hiljaa liitäisi, sanoi miehen viereen pysähtynyt, ryppyinen, seurankipeä vanha nainen. – Sellainen se, lintu siellä. Ihan nätti. Mahtaneeko sitä paleltaa näin kylmissä säissä? Vaikka miksi sitä palelisi? Olihan sillä vettä läpäisemätön höyhenpeite, vaikka kylmää näyttää riittävän. Viikon kuluttua on sentään jo juhannusviikko, eikä vaan ota lämmitäkseen, ei.

– Kaakkuri, ei kuikka...

– Selvä kuin punatulkku pakkasella, kaakkurihan se.

Vanha nainen katsoi miestä kuin vielä sanoakseen jotain. Jätti sitten silleen ja alkoi kävellä siltaa pitkin kohti Asematietä, aina välillä pysähdellen purkamaan täyteen ahdettua mieltään.

– Niin että mitä hän äsken sanoi? Epäileekös hän vanhan tietoja? Vai vanhan taitoja vallan? Ihan höppänäkö pitää? Mutta kuulkaas nyt nuorimies! Kun minä sanon, jotta kuikka, niin silloin se on kuikka. Se sopii uskoa ihan sovinnolla. Ei ihmisestä välttämättä tule idioottia, kun hänestä tulee vanha. Vanhalla on ollut aikaa kerätä tietoa kauan. Ja nyt sitä on, mitä käyttää ja näyttää, niin kuin minullakin, ja varsinkin minulla!

– No, nohh, antaas nyt olla. Enhän minä nyt millään pahalla, en ollenkaan. Ja uskonhan minä, että rouva tuntee linnut, kun tuota ikääkin näkyy jo olevan. Uskonhan minä, ei siinä mitään. Toki minä annan periksi. Ei tämä nyt sellainen asia ole, että tästä väittelemään kannattaa lähteä. Kinaksi asti ei kuitenkaan.

– Hyvä sitten. Ja sopii sitä nuoren miehen hieman korjata puheitaan, sillä tavalla vähän hioa käytöstäänkin. Naisen ikää ei arvioida, ei ainakaan ääneen.

– Eipä tietenkään, ei toki. Anteeksi jos...

Tilanne alkoi huvittaa miestä.

– Sitä minä vielä painottaisin, että jo sitä tähän ikään osaa sentään linnut toisistaan erottaa, vanhus selvitti kasvot tuhannella poimulla ja miehen kasvojen edessä hosuivat sormet, käyrät ja luiset kuin kotkan kynnet.

– Kuten sanottu, ei millään pahalla, tietenkään, ei. Anteeksi, jos tulin loukanneeksi ihan vahingossa.

– Ainakin teitin nuorten pitäisi osata. Pitäisi osata paljon, paljon muutakin kun leikkiä niitten vehkeittenne kanssa naama kiinni siinä valoruudussa. Täytyy hankkia oppia, eikä tulla siinä vanhempiaan neuvomaan.

– Kieltämättä, kieltämättä... Vaikka en minä vehkeitteni kanssa leiki.

Mies ei malttanut olla heittämättä viimeistä nuoltaan.

– Teillä nuorilla sitä on aina tuhannen pientä perkelettä mielessä vanhoja ihmisiä kohtaan, eikä vanhemman ihmisen kunnioituksesta ole tietoaakaan. Vaan sitä on tämän ikäisenä jo oppinut tietämään senkin, minkälaisia säveliä se piru soittaa. Osaa olla varuillaan. Sinunkin nuorimies kannattaisi ajatella, kannattaako valitsemaasi tietä kulkea. Jos vaikka hän miettisi, millainen paholaisen palapeli tämä elämä kaikkiaan on, niin olisi paremmin varustettu pahuutta vastaan.

– Paljon sitä hyvää on nuorissakin, minua nuoremmissa, vaikkei sitä ehkä heti huomaa. Mutta kun tutustuu...

Mies kurtisti kulmiaan ja tunsu miten kiukku tätä vanhaa naista kohtaan alkoi nousta uudelleen.

– Sitä paitsi, mitä te minusta tiedätte? Mies yritti työntää pois närä, joka pyrki väkisin nousemaan

rintalastan alle. – Olemmeko koskaan edes ohimennen tavanneet?

– Tavallaan, tavallaan... Kylän juorupeipot ovat ahkeria ja uteliaita ja kovia sirkuttamaan, eikä niiden sanoma ole aina pelkästään iloista viserrystä. Yksi hyräilee yhtä ja toinen toista... Paljon puhutaan rahasta ja rakkaudesta. Vaikka kateellisten puhettahan se sellainen, mutta kuitenkin. Ja etupäässä niistä, jotka jostakin tänne tulevat. Niitä kun on tulijoita kahdenlaisia, hyviä ja huonoja, täkäläisittäin katsoen lähinnä huonoja.

– Vai niin, vai niin. Näinkö on? Toivotaan, että nämä vesilinnut ovat rehdimpiä luonteeltaan kuin ne juorupeipponne.

Kummallinen hymynkare nousi naisen kasvoille, ikään kuin sen takana olisi ollut suurikin salaisuus.

– Kun kerran niin osaavainen olet ja nopea käänteissäsi, niin näetkö sinä tuon kaakattajan nokan alla punaruskean läikän, näetkö? Vanhus oli siirtynyt sinuttelemaan keskustelukumppaniaan itse sitä huomaamatta. Jutusteluaan mummoparka kuitenkin jatkoi.

– Etpä tietenkään näe, kun siellä ei ole niin minkään valtakunnan läikkää. Kyllähän kuikka kaakkuria muistuttaa, sukulainen sentään, mutta onhan se kaakkuri kuikkaa pienempikin... Vaan mitä noista. Ei ne nuoret enää... Ei ne tiedä, ei osaa. Kunhan näpelöivät vehkeitään kaiket vapaa aikansa aivot nelikantisina. Sellaista se. Nykyisin. Koneellista kaikki, mutta eipä tuota tarvitse enää pitkään katsella, kun luonto hoitaa asian. Ja hyvin hoitaakin. Luonto voittaa aina ja korjaa ripeästi ihmisen tekemät vahingot.

– Vai että taas ne näpelöivät vehkeitään? Miestä alkoi tilanne tympäistä, mutta hän yritti edelleen hallita ilmeitään.

– Ihanko se mummeli tuhmia höpöttää? Oikeinko hän on nähnyt sitä näpelöintiä?

– Olen minä nähnyt, kukapa ei olisi? Junassakin ne istuvat sellainen pieni taulu sylissään ja sen kanssa ne tuhraa koko matkan. Paljon olen miettinyt ja ihmetellyt, että pitäisikö junien pysäyttäminen Mäntyharjussa kieltää? Reippaat parisenkymmentä vuotta yöjunat ovat tuoneet Mäntyharjuun väkeä, joilla ei ole mukanaan muuta kuin tuulen pieksämä perse. Onko ne rahat Helsingissä niin tiukassa, että niitä on täältä asti käytävä kerjäämässä, mitä? Tuolla ne sosiaaliluukulla roikkuvat, yöjunan tuomat, eikä ne muuta osaa kuin arvostella ja haukkua sosiaalitoimiston virkailijoita, jotka eivät suostu ostamaan uutta televisiota paikkakunnalle asettautuneelle, vaikka se puolivuotta sitten sossun ostama telkkari ei enää omaa kaikkia herkkuja. Uudessa olisi enemmän ja parempia herkkuja ja vieläkin laajempi kuvaruutu, kuin tässä puoli vuotta sitten ostetussa.

– En minä sitä, että hän olisi niitä, vanhus sanoi ja tökkäsi etusormellaan miestä rintaan. – Mutta tulinpahan sanoneeksi. Tiedänhän minä, ettei hän ole sellainen, päinvastoin. Kuuluu olevan oikein rehti ja asiansa hoitava. Ja en minä vastaan pane, jos kunnon ihminen joutuu taloudelliseen hätään ja pyytää kunnalta apua. Hyvää on autettava eteenpäin, huonot sopii heittää riesaksi sinne mistä ovat tulleetkin. Näitä harmaita variksia kun on tänne lehahtanut lähiaikoina tavallista enemmän näinä valkoisina kesäöinä.

– Ja vielä sanon, etten minä häntä tarkoita... Ei pidä ottaa itseensä. Huolissaan sitä höpöttää tyhjiä näin

silmätystenkin. Ja hyvä että silmätysten, eikä selän takana. Jos hän kuitenkin olisi varovainen... Ei sitä koskaan tiedä, mistä päästä se kana kusee.

Yllättäen vanha rouva syöksähti juoksuun ja veti pitkin siltaa kuin pattijalkainen valakka.

– Nohh, nohh. mitäs se vanha rouva nyt? Mies yritti huutaa vanhuksen perään.

Nainen seisahtuikin hetkeksi, mutta tähyili selvästi huolestuneena ympärilleen.

– Kannattaa katsoa eteensä. Sanon sen vain noin neuvoksi, vaikka paikkakuntalainen olettekin ja sillä tavalla luotettava. Mutta kun nuo jututkin ovat viime aikoina olleet kylällä vähän sellaisia, miten sen nyt sanoisi. Pelottavia? Manninen on vihannut sitä Minna-ressukkaa ihan saatanasti, vaikka se kyllä itse sanoo rakastavansa kuin hullu. Juuri siksi siltä voi odottaa ihan mitä vaan, paitsi rakkaudentöitä. Ihan mitä vaan. Se on paha ja sillä on palapeli meneillään. Jos se ei löydä kaikkia palasia, se hakee ne vaikka kiven alta.

– Kuka tämä Manninen... Mies ei jatkanut. Miksi olisikaan.

– Vaan uskooko hän? Ei, ei usko ja miksi uskoisi, kun tietää, että totuus kulkee hänen ohitseensa kainalosauvoilla.

– No, kiitos varotuksesta. Se oli ystävällistä, sanoi mies ivallisesti. – Vanha nainen oli taas kiinni omissa asioissaan, ressurka. Ei paha, vähän höppänä vain. Keneksi se äsken minua oikein luuli?

Vanhus kääntyi ja heitti mieheen pitkän ja paljon puhuvan katseen, lähtien sitten köpöttelemään kohti Kurkiniemeä ja siellä olevaa kesäravintolaa. Vielä oli vähän aikaa toimia, ennen kun ravintola tältä päivältä suljettaisiin. Kyllä siinä pari paukkua ennätti ottaa, jos

liukkaasti liikkui ja käytti jonossa ikänsä suomaa etuiloikeutta, johon nuoremmat suosiolla taipuivat, mitä nyt vähän viisastelivat vanhemman väestön lisääntyvästä alkoholiongelmasta.

Yllättäen vanha rouva pinkaisi juoksuun ja paineli hetken häntä torvella kohti Asematietä. Mies näki, kun vanhus kääntyi, katsoi häneen ja huusi hengästyneellä äänellä: ”Paholainen se tanssii hymyillen täällä keskellämme. Kenet se mahtaa viedä seuraavaan tanssiin”?

– Katohan muoria minkä teki. Ensin siinä jokelsi sekavia pitkään ja nyt... Ettekö ehtinyt jo kyllästyä sen horinoihin?

– Mitäs... Yksinäiset vanhukset kaipaavat juttuseuraa, eikä tuo minulta pois ollut, vaikka vähän kuuntelinkin. Sitä tosin ihmettelin, kun se aika kummasti varotteli minua jotenkin niin, että kannatti katsoa vähän tiuhempaan olkapäänsä yli, noin kuvaannollisesti sanoen. Ihan kun minua täällä jokin vaara uhkasi.

Nuorukainen, jonka kanssa mies oli jo aiemmin vaihtanut muutaman sanan, oli miehen huomaamatta tullut takaisin sillalle. Toinen poika näytti tulevan vähän matkan päässä. Ei näyttänyt kala olleen syönnillään hänellekään.

– Että sellaista. Nuorukainen kaapi tossullaan sillan pintaa.

– Eipä tuosta suurempaa riesaa ole, jos vaikka vähän... Pysyypä niska vetreämpänä, kun välillä sitä vähän päättään käänteliskin. Se muori onkii kaikki asiat tietoonsa, sanoi vanhempi pojista. – Miten, sitä tuskin kukaan osaa sanoa. Se juttu siitä perhosen siiven lyönnistä sopii muorin tiedonhankintaan täydellisesti.

Pahan palapeli on poliisiromaani. Ihmisläheiset tapahtumat sijoittuvat todelliseen ympäristöön Mäntyharjun, Voikosken ja Helsingin alueelle. Lukija tapaa tuttuja kyläläisiä ja voi tulla mukaan ratkaisemaan palapeliä paikallisten poliisien kanssa. Kirjan henkilöhahmot, erilaiset olosuhteet ja luonteenpiirteet elävät tätä todellisuutta.

Tämän poliisiromanin kansanomainen kerronta kuljettaa lukijaa tässä arjessa, tutussa ympäristössä, mutta yllättävissä tilanteissa. Vaikeisiin ongelmiin on yksinkertainen ratkaisu, maalaisjärjellä sivistetyt poliisit pääättelevät sekavasta tilanteesta viimeisen palan paikan.

Mäntyharjussa 22.4.2017
Ritva Sarkola

